

**Искуства у примени превентивних
програма у школама у општинама
Нови Београд и Звездара
и принципи превентивног рада**

**Споменка Ђирић - Јанковић
август 2018.**

Сарджај презентације:

- **Принципи превентивног рада**
- **Стандарди у превенцији**
- **Примери добре праксе**

малтретирање

насиље

- дрога

- криминал

Проблеми идентитета

Ниско самопоштовање

Ниско самопоуздање

Искљученост из окружења

анксиозност, несигурност, страх

Притисак (од групе вршњака,
родитеља, других значајних
одраслих....)

ПРЕВЕНЦИЈА!

Култура превенције

- Превенцију у области болести зависности дефинишемо као **планиран процес** који има за циљ **да спречи злоупотребу ПАС**
- Искуство од **пружања информација, застрашивања, до јачања заштитних фактора и смањења ризичних фактора** у циљу смањења здравствених и социјалних проблема
- Од 80-тих година створено **партнерство између здравствених радника и наставника и свест о мултисекторском приступу.**

ПРИНЦИПИ У ОРГАНИЗОВАЊУ ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

- Превентивни програми треба да се баве спречавањем злоупотребе **СВИХ психоактивних супстанци** (укључујући дуван и алкохол).
- Превенцију треба схватити као **ПРОЦЕС** тј. **КОНТИНУИРАН и СИСТЕМАТИЧАН** рад током предшколског периода, основне и средње школе, а посебно од 10-17 године.
- Превентивни програми у заједници су ефикаснији ако се спроводе **као ЦЕЛИНА** (школа, родитељи, медијска кампања, законске регулативе..)

ПРИНЦИПИ У ОРГАНИЗОВАЊУ ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

- Превентивни програми треба да подстакну младе да се одреде и **донесу ОДЛУКУ** да не користе ПАС и да се оспособе **да ОДБИЈУ** понуђене ПАС.
- Истовремено превентивни програми треба да теже **повећању НИВОА СОЦИЈАЛНЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ** да код младих развијају самопоуздање, самоконтролу, вештине комуникација, решавања проблема, дефинисања циљева и сл.

ПРИНЦИПИ У ОРГАНИЗОВАЊУ ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

- Идентификовање **младих под високим РИЗИКОМ** и интензивнији рад са том популацијом треба да буде део превентивних програма.
- У превентивне програме потребно је обавезно укључити и **рад са РОДИТЕЉИМА**.
- Коришћење **РАДИОНИЧАРСКОГ ПРИСТУПА** и циљаних информација о **непосредним ефектима и дугорочним последицама** употребе ПАС даје резултате у превенцији који су потврђени истраживањима

ПРИНЦИПИ У ОРГАНИЗОВАЊУ ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

- Превентивни програми треба да буду прилагођени узрасту, да одговарају **РАЗВОЈНИМ ПОТРЕБАМА** деце и да буду прилагођени **КУЛТУРОЛОШКИМ** специфичностима средине.
- Коришћење **позитивног утицаја ВРШЊАКА**, за активности које унапређују здравље, даје добре резултате у превенцији.

Европски стандарди квалитета у превенцији

8 фаза у циклусу припреме превентивних пројеката:

- 1. фаза процене потреба** (процена употребе ПАС у заједници, законска регулатива, познавање популације којој се обраћамо, истраживања)
- 2. процене ресурса** (интерних ресурса и ресурса у заједници, капацитета)
- 3. формулисање програма** (деф. популације, узраст, пол, деф. краткорочних и дугорочних циљева, теоријског модела, временског оквира и сл.)
- 4. формулисање интервенција** (ефективне интервенције, квалитетне, мерљиве, прилагођавање циљној групи)

Европски стандарди квалитета у превенцији

5. **управљање пројектом** (деф. Тима, плана пројекта, планирање финансија, припрема штампање материјала за пројекат...)
6. **спровођење и мониторинг** (спровођење пилот пројекта, имплементација интервенција, праћење и евентуална измена планираног током имплементације интервенције)
7. **финална евалуација** (исходна и процесна)
8. **дисеминација и додатно унапређење пројекта**
(да ли програм треба да се одржи или не, ширење информације о програму, извештавање и сл.)

Стандарди у превенцији

Више о стандардима можете погледати на следећим страницама:

- **<http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/prevention-standards>**
- **<http://www.prevention-standards.eu>**
- **<http://www.unodc.org/unodc/en/prevention/prevention-standards.html>**

Превенција - Нови Београд

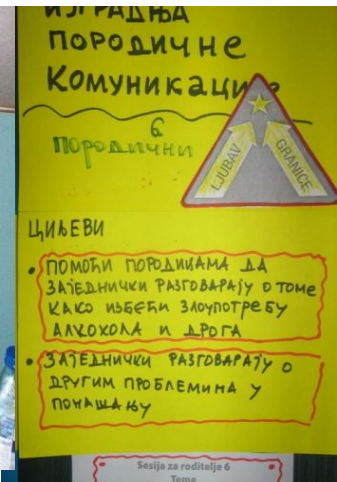
ОПШТИНСКИ НЕПРИЈАТЕЉ
БРОЈ 1.

Да ли га препознајете?

Оснаживање породица 10-14

<https://www.youtube.com/watch?v=mcd-maDHe7k>

Вештине за адолесценцију

Социјално и емоционално учење (СЕЛ)

ВЕШТИНЕ ЗА АДолЕСЦЕНЦИЈУ – шта је СЕЛ

- Програм усмерен на развијање **социјалних вештина и емоционалну интелигенцију** у циљу превенције злоупотребе ПАС, **развој личности и ангажовање у заједници**
- Намењен ученицима од 4. до 8. разреда основне школе и ученицима од 1. до 3. разреда средњих школа
- Испуњава највише стандарде превенције
- МПНТР и УНОДЦ

СОЦИЈАЛНЕ И ЕМОЦИОНАЛНЕ ВЕШТИНЕ

Тачна процена сопствених **осећања**, **интереса** и **вредности**, као и **снага** и **слабости**

Управљање емоцијама и понашањем у циљу **остваривања циљева**

Доношење конструктивних одлука, **поштујући етичке и друштвене норме**, доприносећи добробити **čitаве заеднице**

Могућност заузимања **перспективе других**, **разумевања** и **емпатије**

Успостављање/одржавање позитивних односа са другима, **Рад у тиму**, конструктивно решавање конфликта, **одупирање социјалном притиску**

ВЕШТИНЕ ЗА АДОЛЕСЦЕНЦИЈУ – примена програма

- Програм *Вештине за адолесценцију* је прошао **пилот фазу** од јул 2014 – јул 2015. године
- Приручник **културолошки адаптиран**
- Едуковано **75 едукатора** у 2 општине у пилот фази
- Програм садржи **40 радионица**
- Едуковано је до сада **више од 200 наставника**
- Примењује се у више градова у Србији
- Добро прихваћен од **младих, наставника и родитеља**

ИТА	КАРО	КАП	УСХОД
ПРЕДСТАВЉА САМОСТАЈНО У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ
ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ
ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ
ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ	ПРЕДСТАВЉА У ПИЛОТ ОПШТИНИ

ЕВАЈИЈА АЦИЈА
Милош - БОГА - СОБА - ИВАН - ЗОРИЦА

Праћење и вредновање

- После сваке сесије смо **анализирали рад водитеља радионица**
- Водитељи су **извештавали** после серије радионица
- Применили смо **тест пре и после** програма
- Спровели смо **вредновање утицаја програма на ставове и понашање ученика**

РЕЗУЛТАТИ ПРЕ И ПОСТ ТЕСТА

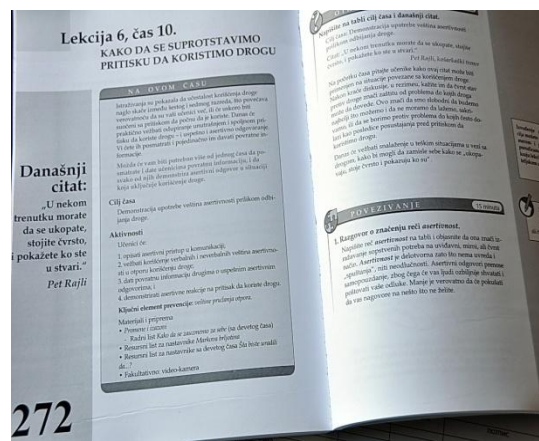
- Значајно унапређено **увиђање штетности употребе ПАС** , нарочито алкохола
- Значајно је **унапређена вештина одбијања притиска**
- **Намера коришћења** – повећан број ученика **који имају одлуку да не користе ПАС**
- Нема статистички значајне разлике у ставовома о коришћењу ПАС између двојчица и дечака

Акредитација ЗУОВ 2018-2021

- https://www.youtube.com/watch?v=2_b631aMQR8
- “Вештине за адолесценцију – превенција злоупотребе психоактивних супстанци и ризичног понашања младих” (Каталог ЗУОВ , редни број 15, компетенција : К3, приоритет : 4)

Срећно у примени превентивних програма!

spomenkac08@yahoo.com

069 88 08 507